

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO
SOCIALINĖ PEDAGOGIKA
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas:

Dr. Brigita Kairienė

Grupės nariai:

Dr. Berita Simonaitienė
Aurelija Valantonytė

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Socialinė pedagogika
Studijų krypčių grupė	Ugdymo mokslai
Studijų kryptis	Pedagogika
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji studijų pakopa
Studijų forma ir trukmė (metais)	Nuolatinės – 4 m.
Studijų programos apimtis (kreditais)	240 ECTS
Suteikiamas kvalifikacinis laipsnis ir (ar) kvalifikacija	Ugdymo mokslų bakalauras, pedagogas

TURINYS

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ	2
I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	4
2.2. Programos sandara.....	9
2.3. Personalias	17
2.4. Materialieji ištekliai.....	19
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	21
2.6. Programos vadyba	22
III. REKOMENDACIJOS	23
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	25

I. ĮŽANGA

Ketinos vykdyti universitetinių studijų pirmosios pakopos programą *Socialinė pedagogika* (toliau – Programa), kurią numato įgyvendinti Vytauto Didžiojo universitetas (toliau – universitetas), vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) sudaryta ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų Programos ir jos vykdymo kokybės analizę bei pateikti vertinimo išvadas. Vertinant Programą buvo remiamasi universiteto pateiktu ketinamos vykdyti studijų Programos aprašu (toliau – aprašas) ir 2019 m. gegužės 28 d. vykusio ekspertų vizito į universitetą rezultatais.

Programos aprašas su priedais ekspertų grupės nariams buvo pateiktas 2019 m. gegužės 13 d. Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo ketinamos vykdyti studijų Programos aprašo ir jo priedų nagrinėjimo. Vertinant Programą vadovautasi nacionaliniais strateginiais dokumentais, universitetines studijas reglamentuojančiais įstatymais, normatyviniais teisės aktais ir kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

2019 m. gegužės 28 d. vyko ekspertų grupės vizitas į Vytauto Didžiojo universiteto Socialinių mokslų fakultetą, kur ekspertai susitiko su Vytauto Didžiojo universiteto administracijos atstovais, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, Programos socialiniais dalininkais, susipažino su Socialinių mokslų fakulteto materialine baze (auditorijomis, biblioteka). Vizito pabaigoje universiteto administracijos atstovai, Programos rengėjai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinamais.

2019 m. birželio mėnesį ekspertų grupė parengė ir SKVC pateikė Programos vertinimo išvadų projektą, kuris buvo išsiųstas Programos rengėjams susipažinti, pateikti savo pastabas dėl faktinių klaidų ir pateikti papildomą patikslinančią informaciją.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

2.1.1. Programos poreikio aukštosios mokyklos, regioniniu, nacionaliniu ar tarptautiniu lygmeniu pagrindimas nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos duomenimis ir susietumas su absolventų karjeros galimybėmis.

Programos rengėjai Programos poreikį grindžia numatytų įgyti švietimo pagalbos specialistų kompetencijos, atliepančios šiuolaikinės visuomenės poreikius, įvairove. Pripažįstama, kad Programos rengėjai išsamiai išanalizavo visuomenės poreikius, aktualias visuomenės problemoms ir sunkumams spręsti reikšmingas pagalbos specialisto kompetencijas. Be to, Programos rengėjai pagrindžia socialiniam pedagogui būtinų įgyti kompetencijų poreikį išsamiai patekdami įvairių socialinių grupių, tokių kaip vaikai, turintys kalbėjimo ir kalbos, elgesio ir / ar emocijų sutrikimų, turintys autizmo spektro sutrikimų, susiduriantys su didėjančia atskirtimi, patiriantys nepalankų kultūrinės, kalbinės, pedagoginės, socialinės-ekonominės aplinkos ir susidariusių aplinkybių poveikį, turintys negalią, kuriems būtina užtikrinti visapusišką ir lygiateisį naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, imigrantai, vaikai gyvenę kitoje kalbinėje ir kultūrinėje aplinkoje, paveikti nepalankių aplinkos veiksnių, emocijų krizių, turintys nerealizuotų ypatingų gabumų, vaikai, nelankantys mokyklos. Taigi, Programoje numatytų įgyti kompetencijų aktualumas ir visapusiškumas pagrįstas ir nekelia abejonių, tačiau ši informacija nepagrindžia ketinamos vykdyti Programos poreikio. Manytina (kadangi Programos rengėjai neįrodė priešingai), kad kitose aukštosiose mokyklose (toliau – AM) vykdomų tokio tipo specialistų rengimo studijų programų turinys atitinka aukščiau minėtus šiuolaikiniam socialiniam pedagogui keliamus reikalavimus, todėl galima teigti, kad Programos poreikio ir, atitinkamai, papildomo tokio tipo specialistų rengimo poreikio nėra.

Programos išskirtinumu galima laikyti numatytas specializacijų studijas: *Ankstyvasis ugdymas ir švietimo pagalba šeimai* bei *Integrali pagalba ir įtraukusis ugdymas* (P. 8), tačiau argumentai dėl tokių specializacijų pasirinkimo neįtikina, nes nepateikiama išsami problematikos analizė, kuri atskleistų tokių specializacijų prioritetinį poreikį. *Ankstyvojo ugdymo ir švietimo pagalbos šeimai* pagilinančios specializacijos poreikis grindžiamas vos viena nuoroda į aktualizuotą problemą: „didėjantis skaičius vaikų su problemišku elgesiu nuo pat ankstyvojo amžiaus (Burvytė, 2011)“ (P.8), tačiau visa socialinio pedagogo darbo esmė yra teikti pagalbą vaikui (neiškiriant amžiaus) ir jo artimais aplinkai ir padėti spęsti visų pirma socialines problemas. Antroji specializacija *Integrali pagalba ir įtraukusis ugdymas* grindžiama „Pasaulinės sveikatos organizacijos (PSO) vykdomos visuomenės sveikatos stebėsenos duomenimis, per pastarąjį dešimtmetį autizmo spektro sutrikimų (ASS) turinčių asmenų skaičius kai kuriose šalyse išaugo iki 10 kartų“ (P. 8), tačiau neaišku kodėl išskiriami tik autizmo spektro sutrikimus turinys asmenys ir ar tikrai vieno sutrikimo specifiškumas yra pagrindas formuoti specializaciją. Tada kyla klausimas – o kaip dėl socialinio pedagogo darbo su vaikais, turinčiais kitokio pobūdžio, nei autizmas, sutrikimų (kurie labai plačiai aprašyti Programos pagrindimo dalies pradžioje) – ar jiems bus skiriamas deramas dėmesys? Juolab, kai apraše teigiama, kad „Būtina užtikrinti visiškai laisvai prieinamą ugdymą visiems vaikams, taikant universalaus dizaino principą, personalizuotą mokymąsi, mokymąsi bendradarbiaujant ir atsižvelgiant į visų besimokančiųjų poreikius, nes tai yra kokybiško švietimo visiems pagrindas (Kvieskienė, et al 2014, 2015, 2017, 2018)“ (P. 8). Tačiau vėlgi, toks argumentas tik pagrindžia socialinio pedagogo veiklos lauko spektrą, o ne specializaciją.

Nepaisant to, kad Programos rengėjai pateikė visuomenės poreikių įvairovę pagrindžiančius dokumentus – strategijas, programas, planus, koncepcijas, susijusius su socialinio pedagogo veiklos lauku, tačiau nepagrindžiama kaip išvardinti dokumentai ir jų turinys susijęs su ketinamos vykdyti Programos poreikiu, t. y. neatsakyta į klausimą – kodėl šiuo metu kitose AM vykdomų tokio tipo programų nepakanka patenkinti specialistų poreikį.

Pažymėtina, kad Programos apraše neatskleistas ketinamos vykdyti Programos poreikis universiteto lygmeniu (Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, išorinio vertinimo ir akreditavimo metodikos (Žin., 2011, Nr. 147-6925, AR nuo 2016-09-01) 15 punktas). Programos apraše tik paminėta, kad teikiama Programa „[...] remiasi Vytauto Didžiojo universiteto 2016-2018 metų strateginiais planais [...]“ (P. 8), tačiau išsamiau nedetalizuojama ir nepagrindžiama, todėl lieka neaišku koks Programos poreikis universitetui. Šitą informaciją Programos rengėjų buvo prašoma pateikti papildomai. Programos rengėjai pateikė prašomą informaciją, pagrįsdami ketinamos vykdyti Programos poreikį universiteto lygmeniu keliais aspektais. Pirmia, remiamasi Lietuvos Respublikos vyriausybės vykdoma švietimo reforma, pagal kurią siekiama koncentruoti pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų rengimą įsteigtuose trijuose pedagogų rengimo centruose (VU, VDU, ŠU). Vytauto Didžiojo universiteto, kaip vieno iš trijų pedagogų rengimo centrų Lietuvoje, paskirtis – rengti pedagogus ir švietimo pagalbos specialistus. Antra, Programos poreikis universitetui argumentuojamas per būsimų Programos absolventų galimybę tęsti studijas antrojoje studijų pakopoje – universitete vykdomose studijų programose, tokiose kaip šeimotyra, švietimo vadyba, taip pat Klaipėdos universiteto programoje Socialinė pedagogika, kurią studijuodami galės gilinti žinias šeimos ir vaiko teisių apsaugoje. Trečia, Programos išskirtinumas iš kitose Lietuvos AM vykdomų tokio tipo studijų programų grindžiamas Programos specializacijomis – *Ankstyvasis ugdymas ir švietimo pagalba šeimai* ir *Integrali pagalba ir įtraukusis ugdymas*, kurių aktualumas ir poreikis atskleidžiamas per universiteto dėstytojų mokslinį įdirbį – mokslinius tyrimus.

Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950, vienas socialinis pedagogas teikia pagalbą ne daugiau kaip 400 vaikų ir mokinių (esant galimybei – ir mažesniai vaikų ar mokinių skaičiui). Taigi, socialinių pedagogų poreikis priklauso nuo vaikų (mokinių) skaičiaus ir yra nustatytas valstybės. Pagrindžiant Programos poreikį pateikiami argumentai paremti „[...] vykdytais longitudinaliais tyrimais ir pasaulio patirtimi, mokinių skaičius turėtų būti iki 200 vaikų vienam socialiniam pedagogui ir tik tuomet būtų

suteikiama kokybiška kompleksinė pagalba“ (P. 5), moksliniu požiūriu yra labai vertingi, tačiau šiuo metu socialinių pedagogų skaičius mokyklose reguliuojamas valstybės, todėl mokslininkų įžvalgos, kad ateityje socialinių pedagogų ir vaikų (mokinių) santykis bus peržiūrėtas, nėra pagrįstos. Kita vertus, net pasikeitus valstybės pozicijai dėl socialinio pedagogų ir vaikų (mokinių) santykio didinant specialistų skaičių, tokį didėjimą nesunkiai galima būtų išspręsti padidinus rengiamų kitose AM socialinių pedagogų skaičių nusteigiant naujų programų. Be to, būtų tikslinga paanalizuoti AM parengtų ir dalyvaujančių darbo rinkoje socialinių pedagogų santykį, kuris parodytų koks yra parengtų tokio tipo specialistų rezervas.

Pagrindžiant galimą socialinių pedagogų poreikį teigiama, kad „Plečiant socioeducacinių paslaugų tinklą, Lietuvoje kuriama visos dienos mokykla, plėtojami daugiafunkciai, atviri jaunimo, vaikų dienos centrai, diegiamos ugdymo inovacijos [...]“ (P. 7), tačiau nepateikiama įrodymų, kad šiems projektams įgyvendinti esamų specialistų nepakaks ir jų trūkumo nebus galima išspręsti rengiamų kitose AM ir parengtų specialistų įdarbinimu.

Programos rengėjams buvo rekomenduojama pagrįsti ketinamos vykdyti studijų programos poreikį nacionaliniu lygiu. Papildoma informacija pateikta – Programos poreikis grindžiamas socialinių pedagogų trūkumu, dideliu jų krūviu; mokinių, turinčių didelių arba labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių didėjimu ir, atitinkamai, švietimo socialinių pedagogų poreikio didėjimu; dideliu skurdą patiriančių mokinių skaičiumi; vaikų, turinčių elgesio ir emocijų sutrikimų, skaičiaus didėjimu; nepakankamu mokyklų mikroklimatui gerinti ir socialiniams-emociniams mokinių įgūdžiams ugdyti skirtų prevencijos programų įgyvendinimu; nepakankamu švietimo pagalbos mokiniams prieinamumu. Programos rengėjų pateikti Programos poreikį pagrindžiantys argumentai atskleidžia socialinių pedagogų darbo lauko specifiškumą, iššūkius bei problemas, tačiau neįrodo, kad reikia naujos studijų programos ir kad socialinių pedagogų poreikio nepatenkins jau parengti ir kitose Lietuvos AM rengiami socialiniai pedagogai. Atvirkščiai, Programos rengėjai teigia, kad „Buvęs Lietuvos edukologijos universitetas (dabar Vytauto Didžiojo universitetas) yra pirmoji aukštoji mokykla Lietuvoje, pradėjusi rengti socialinius pedagogus Lietuvoje. Socialinės pedagogikos programa šiame universitete pagal surenkamų studentų skaičių visada buvo viena skaitlingiausių tarp universiteto pedagoginių studijų ir tarp kitų universitetų analogiškų studijų programų“, kas reiškia, kad socialinių pedagogų yra parengta ir nuolat rengiama kitose AM.

Absolventų karjeros galimybių pateiktyje detalai pateikiamas absolventų įsidarbinamumo spektras, tačiau nepateikiama svaresnių įrodymų, kad išvardintose institucijose trūksta tokių kompetencijų specialistų.

Palankiai vertinama tai, kad Programa numato optimalų būsimojo specialisto pasirengimą konkurencijai Lietuvos ir Europos darbo rinkoje. Be to, ji orientuota ne tik į Lietuvos, bet ir į užsienio studentus, atvykstančius į VDU pagal ERASMUS + akademinį mainų Programą ar pilnoms studijoms. Visi siūlomi kursai gali būti dėstomi lietuvių, anglų ir rusų kalbomis, priklausomai nuo studentų poreikio“ (P. 8). Tačiau pasigendama tokių specialistų poreikio pagrindimo tiek Lietuvoje, tiek ir užsienio valstybėse, todėl abejonių kelia studentų įsidarbinamumo Europos darbo rinkoje perspektyvos.

Pastebėjimas dėl sąvokų – netiksliai vartojamos sąvokos „vaikų teisių apsaugos tarnybose“ (P. 10), „[...] perauklėjimo arba bausmės atlikimo vietose“ (P. 10).

2.1.2. Programos tikslo ir numatomi studijų rezultatų apibrėžtis ir aiškumas, dermė su aukštosios mokyklos misija, veiklos tikslais ir (ar) strategija.

Programos tikslas ir numatomi studijų rezultatai pateikti. Programos tikslas formuluojamas labai siaurai – pirmoji tikslo dalis apibrėžia tik vieną iš socialinio pedagogo kompetencijų, susijusių su projektine veikla, ir tai – numatančią tik jos rengimo fazę. Antroji tikslo dalis numato atskiras, tačiau ne visas socialinio pedagogo funkcijas.

Programoje numatyti kai kurie studijų rezultatai yra abstraktūs, stokoja aiškumo ir konkretumo įvardijant socialinio pedagogo veiklos ir jos keliamų tikslų specifiškumą, todėl gali tikti bet kuriai pedagogus rengiančiai programai, pvz.,

- *Turės ugdymo mokslo, psichologijos, sveikatos ugdymo, istorinių, filosofinių, tarpkultūrinių žinių įgalinančių modeliuoti ir inicijuoti mokyklos veiklas sumaniosios edukacijos aplinkose*
- *Gebės analizuoti teoriją ir praktiką, parenkant ir taikant švietimo bei ugdymo tyrimo problemas, jas spręsti remdamiesi naujausia mokslinė literatūra ir inovatyvia edukacine praktika, ją pristatant ir komunikuojant bendruomenėje arba atvirose erdvėse*
- *Gebės veikti ir mokytis bendradarbiaujant mokyklos bendruomenėje, besimokančiųjų grupėse ir kitose aplinkose*
- *Gebės planuoti, organizuoti, valdyti ugdymo procesą, atsižvelgiant į individualius ugdytinių poreikius ir ugdymosi potencialą, tinkamai parenkant ir taikant šiuolaikinės ugdymo(si) strategijas ir technologijas*

arba apima pernelyg siaurą veiklos sritį, pvz.:

- *Gebės veikti ir mokytis bendradarbiaujant mokyklos bendruomenėje, besimokančiųjų grupėse ir kitose aplinkose*
- *Gebės įgalinti vietos bendruomenę ir to stokojančias socialines grupes teikti pozityviosios tėvystės, mentorystės, savipagalbos ir ugdomųjų pokalbių konsultacijas bei inicijuoti viešąsias paslaugas*

Asmeninius gebėjimus atliepiantys studijų rezultatai formuluojami atsietai nuo praktinės veiklos lauko: *Gebės būti atviru, lanksčiu, žmogaus ir vaiko teises gerbiančiu ir pasiryžusiu jas įgyvendinti profesionalu, teikiančiu pasiūlymus valstybės politikai* (P. 18) – nesuprantama kodėl numatomas tik *pasiryžimas* veikti, bet ne *gebėjimas* tą daryti.

Apraše nurodoma, kad: „Programą ketinama realizuoti remiantis Socialinės pedagogikos dalyko ir ją pagilinančių specializacijų studijomis: *Ankstyvasis ugdymas ir švietimo pagalba šeimai* bei *Integrali pagalba ir įtraukusis ugdymas*, tačiau nei Programos tikslas, nei Programos studijų rezultatai neatspindi numatomų specializacijų.

Programos rengėjams buvo rekomenduojama patikslinti studijų dalykų aprašus dėl studijų dalykų pavadinimo, turinio, studijų ir vertinimo metodų, literatūros atitikimo studijų rezultatams pasiekti. Tikslinanti informacija pateikta. Po pakeitimų vertinant Programos tikslo ir numatomų studijų rezultatų apibrėžtį ir aiškumą, Programos tikslas integruoja socialinio pedagogo įvairiaaspiktį veiklos lauką, atskleidžia atliekamų funkcijų įvairovę, atspindi Programos specializacijų savitumą. Atkreiptinas dėmesys į netikslumą apibrėžiant socialinio pedagogo funkciją *teisiškai atstovaujant*. Teisinio atstovavimo funkciją gali vykdyti tik atitinkamos specializacijos teisininkas, tačiau ne socialinis pedagogas. Studijų rezultatai patikslinti apibrėžiant socialiniam pedagogui būdingą veiklos specifiškumą ir atliepiant patikslintą Programos tikslą.

Pažymėtina, kad apraše neatskleista Programos dermė su universiteto misija, veiklos tikslais ir (ar) strategija (Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, išorinio vertinimo ir akreditavimo metodikos (Žin., 2011, Nr. 147-6925, AR nuo 2016-09-01) 14 punktas). Šitą informaciją Programos rengėjų buvo prašoma pateikti papildomai. Programos rengėjai pateikė informaciją dėl ketinamos vykdyti Programos tikslo ir numatomų studijų rezultatų dermės su universiteto misija, vizija, strategija, Statuto nuostatomis, veiklos tikslais.

Programos rengėjai pateikė universiteto misiją – *aktyvų, modernų, globaliai atpažįstamą, artes liberales principus puoselįjantį klasikinį universitetą, kuris atskleidžia kūrybiškas asmenybes Lietuvai ir pasauliui* ir ketinamos vykdyti Programos absolventų gebėjimus – *inicijuoti, kurti bei*

telkti kompleksinės švietimo pagalbos vaikui ir jo šeimai komandas socialinės pedagoginės ar specialiosios pedagoginės pagalbos srityse, tačiau neatskleidė jų sąsajos, todėl Programos tikslo ir numatomų studijų rezultatų dermė su universiteto misija lieka neaiški.

Papildomai pateiktoje informacijoje teigiama, kad studijos dera su Vytauto Didžiojo universiteto 2012–2020 m. strategijos, patvirtintos Senate 2012 m. vasario 29 d., strateginio tikslo 1-uju punktu „Socialiai aktyvi ir atsakinga bendruomenė“ ir teigiama, kad Programos dalykai moko kurti bendradarbiavimą ir socialinę tinkloveiklą, įgalinti vietos bendruomenes. Taip konstatuojama, kad studijų Programa dera su strategijos tikslo 3-iojo punkto „Asmenybėms ir talentams atskleisti palankios studijos“ 3.1 dalimi „Plėtoti studijų pasirinkimo ir individualizavimo laisvę, skatinant talentų raidą, užtikrinant universitetinį (tarpfakultetinį) ir tarpuniversitetinį dalykų pasirinkimą, suteikiant papildomų kvalifikacijų įgijimo galimybes, plėtojant nuotolinių studijų ir mokymosi visą gyvenimą galimybes“, tačiau išsamiau nepaaiškintas jos ryšys su Programos tikslu ir numatomais studijų rezultatais.

Papildomai pateiktas Programos ryšys su universiteto vizija akcentuojant Programos turinyje numatytą komandinį darbą ir partnerystę universalaus dizaino ugdymui taikymą, skatinantį aktyviai dalyvauti šalies ir Europos gyvenime, kuriant Lietuvos žmonių gerovę, mažinant socialinę ir edukacinę atskirtį.

Universiteto veiklos tikslų ir Programos sąsaja pateikiama per universiteto, kaip vieno iš trijų pedagogų rengimo centrų Lietuvoje, paskirtį – vykdyti visų lygmenų (nuo bakalauro iki magistro ir daktaro) studijų programas, skirtas pedagogams rengti ir jiems profesiskai tobulėti.

Programos ryšys su universiteto Statutu pateikiamas kaip universiteto indėlis sprendžiant visuomenei aktyvios įtraukties problemas, brandinant visuomenę ir bendradarbiaujant su visuomenės ir ūkio partneriais, mokslinė, šviečiamąja, meno ir kita kultūrine veikla.

2.1.3. Programos tikslų ir numatomų studijų rezultatų pagrįstumas akademiniais ir (ar) profesiniais reikalavimais, valstybės, visuomenės ir darbo rinkos poreikiais.

Programos tikslas ir numatomi studijų rezultatai formaliai atitinka pedagogo kvalifikaciniam reikalavimams, tačiau, kaip jau buvo minėta, ir bendrosios, ir specialiosios kompetencijų dalių studijų rezultatai stokoja specifiškumo, apibrėžiančio būtent socialiniam pedagogui būdingos veiklos profesinį lauką.

Programos poreikio pagrindimo dalyje Programos rengėjai labai išsamiai įvardijo ir pagrindė visuomenės poreikius, atskleisdami socialinio pedagogo veiklos lauką sprendžiant visuomenėje aktualias problemas ir teikiant pagalbą įvairioms socialinėms grupėms, absolventų įsidarbinamumo dalyje numatomas Programą baigusių profesinės veiklos spektras labai platus, tačiau Programos turinys neatliepia tokio plataus spektro kompetencijų, būtinų dirbti specifinėse institucijose, pvz., švietimo ir globos, neformaliojo ugdymo įstaigose, specialiosios paskirties švietimo ir globos institucijose (darbui su vaikais, turinčiais psichinę ir fizinę negalią, elgesio sutrikimų, su asmenimis, kuriems laikinai atimta arba apribota laisvė perauklėjimo arba bausmės atlikimo vietose), socialinių ligų (narkotikų, psichotropinių medžiagų, alkoholio, smurto ir prievartos, prostitutijos, AIDS ir kt.) prevencijos ir reabilitacijos srityje (pedagoginiai psichologiniai centrai, narkomanijos ir kiti reabilitacijos centrai, specializuoti centrai atskiroms socialinėms grupėms).

2.1.4. Programos tikslų ir numatomų studijų rezultatų atitiktis studijų rūšiai, pakopai ir kvalifikacijų lygiui.

Programos tikslas ir numatomi studijų rezultatai formaliai atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį, tačiau, kaip jau buvo minėta, yra pernelyg abstraktus, tinkantys iš esmės bet kuriai pedagogo rengimo programai.

2.1.5. Programos pavadinimo, numatomų studijų rezultatų, Programos turinio ir suteikiamos kvalifikacijos dermė.

Programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, Programos turinys ir suteikiama kvalifikacija iš dalies dera tarpusavyje. Kaip jau buvo minėta, Programos tikslas per siauras ir neapima Programos pavadinimo, ir studijų rezultatų, t. y. socialinio pedagogo kompetencijų ir profesinio veiklos lauko; studijų rezultatai stokoja konkretumo ir socialinio pedagogo veiklos specifiškumui būtinų kompetencijų įvardijimo.

Be to, kaip paaiškėjo išsamiai analizuojant studijų dalykų aprašus, Programos rengėjams iki galo nepavyko pagrįsti numatomų studijų rezultatų pasiektumą per studijų dalykų turinį ir metodus (išsamiau 2.2.3. poskyryje). Dėmesį patraukė kai kurių studijų dalykų pavadinimai, apjungiantys mažai tarpusavyje derančius objektus, pvz., *Socialinis dizainas ir šeimos pedagogika*. Išsamiau nagrinėjant šio studijų dalyko turinį, paaiškėjo, kad studijų dalyko turinys ne tik kad neatspindi numatomų studijų rezultatų, bet net neužsimena apie šeimos pedagogikos sritį.

Pastebimi netikslumai dėl teisės aktų, kuriais remiantis parengtas Programos aprašas. Apraše pateikiami teisės aktai, nustatantys reikalavimus įgyjamai (profesinei) kvalifikacijai, kuriais vadovavosi Programos rengėjai (P. 15-16). Teisės aktų sąrašė nurodomas *Socialinio pedagogo rengimo standartas* (2011)¹. Apraše pateikiama nuoroda neaktyvi, todėl negalima susipažinti su teikiamu dokumentu, tačiau teisės aktų registre yra pateikiamas galiojantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2002 m. spalio 4 d. įsakymu „Dėl socialinio pedagogo rengimo standarto patvirtinimo“ Nr. 1687 (Valstybės žinios, 2002-10-23, Nr. 101-4524) patvirtintas *Socialinio pedagogo profesinio rengimo standartas*, kuriame nurodomi reikalavimai socialinės pedagogikos neuniversitetinių studijų Programai ir studijų organizavimui.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Programos tikslų ir studijų rezultatų srities stiprybė – išsamiai išnagrinėtas socialinio pedagogo kompetencijų, būtinų atliepti šiuolaikinės visuomenės poreikius, specifiškumas.

Pagrindinės *Programos tikslų ir studijų rezultatų srities silpnybės*: neatskleistas Programos poreikis universiteto lygiu ir neatskleista Programos tikslo ir numatomų studijų rezultatų dermė su universiteto misija, veiklos tikslais ir (ar) strategija; nepagrįstas ketinamos vykdyti studijų Programos poreikis; Programos pavadinimas, tikslas, numatomi studijų rezultatai dera iš dalies ir stokoja socialinio pedagogo veiklai būdingo specifiškumo.

Programos rengėjai pateikė papildomą informaciją dėl Programos poreikio universiteto lygiu ir Programos tikslo ir numatomų studijų rezultatų dermės su universiteto misija, veiklos tikslais ir (ar) strategija. Tačiau, remiantis pateikta informacija, lieka neaiški Programos tikslo ir numatomų studijų rezultatų dermė su universiteto misija; taip pat tik iš dalies atkleistas Programos tikslo ir numatomų studijų rezultatų ryšys su universiteto strategija.

Programos rengėjai pateikė papildomą informaciją dėl Programos poreikio nacionaliniu mastu pagrindimo, tačiau pateikta informacija nepagrindžia naujos studijų programos, skirtos socialinių pedagogų rengimui, poreikio ir parengtų bei rengiamų kitose AM tokio tipo specialistų nepakankamumo.

Po tikslinimo, Programos tikslas, numatomi studijų rezultatai patikslinti papildant socialinio pedagogo veiklai būdingo specifiškumo aspektais, dera tarpusavyje bei atliepia Programos pavadinimą.

2.2. Programos sandara

2.2.1. Programos sandaros atitiktis teisės aktų reikalavimus.

¹<https://www.kpmc.lt/Skelbimai/31%20standartas/Socialinio%20pedagogo.pdf>

Ketinamos vykdyti studijų Programos sandara grindžiama:

1) atitikimu pirmosios studijų pakopos studijų reikalavimus: Programos turinys išdėstytas per 4 studijų metus (8 semestrus), numatyta vykdyti nuolatine studijų forma, apimtis – 240 kreditų. Programoje numatoma per metus studijuojamų dalykų apimtis – 60 kreditų (per semestrą 30 kreditų);

2) universiteto specifika – laikantis liberalių (*Artes liberales*) studijų principų, kurie leidžia studentams patiems susidaryti savo studijų planus: universitete visi dalykai yra skirstomi į A, B, C dalykų grupes: *Artes liberales* bendrieji universitetinių studijų dalykai skirstomi į pagrindinių studijų sričių bei užsienio kalbų dalykų grupę (A grupė), alternatyviųjų laisvai pasirenkamų kitų, nei studento studijuojama, studijų kryptių dalykų grupę (B grupė); specialybės dalykų, kurie parinkti remiantis Pedagogų rengimo reglamentu, grupė (C grupė).

A ir B dalykų grupei skirta 40 kreditų: 24 kreditai skiriami anglų kalbai pasiekti C1 lygį pagal numatytą universiteto tvarką, pasiekus C1 anglų kalbos lygį studijuojamas aukštesnis anglų kalbos lygis bei kitos užsienio kalbos; 16 kreditų skiriama 4 dalykams iš kitų *Artes liberales* studijų kryptių grupių: menų, humanitarinių, fizinių, biomedicinos bei technologijų mokslų, užsienio kalbų, kurie suteiks multidisciplininių žinių, analitinio mąstymo, komunikacinių bei kitų bendrųjų gebėjimų.

Programos studijų plane *Artes liberales* studijų kryptių grupės (16 kreditų) studijų dalykų pasirinkimo galimybė pateikiama taip: *Ugdymo filosofija* (4 kreditai); *Specialybės kalba* (4 kreditai) ir 8 kreditai skirti studijų dalykų pasirinkimui iš kitų kryptių. Tokiu būdu studentams ribojama *Artes liberales* studijų pasirinkimo galimybė – numatoma galimybė rinktis studijų dalykus tik iš 8 kreditų. Be to, iš Programos aprašo neišku kokios studijų dalykų pasirinkimo galimybės numatytos studijuojantiems, jei studijos bus vykdomos ir Vilniuje, ir Kaune. Vizito metu, susitikus su universiteto administracijos atstovais ir Programos rengimo grupe, paaiškėjo, kad pirmus dvejus metus studijos bus vykdomos tik Kaune, taigi pastarasis pastebėjimas yra nebeaktualus. Taip pat Programos rengėjų buvo prašoma raštu patikslinti kaip bus organizuojamas dėstytojų darbas programą vykdant Vilniuje ir Kaune. Atsiųstoje informacijoje teigiama, kad Programa bus vykdoma universitete vadovaujantis nustatyta studijų programų organizavimo tvarka. Pagal nustatytą tvarką dėstytojai dėstomą medžiagą pateiks Moodle sistemoje. Studentams pageidaujant, bus vykdomos tiriamosios veiklos ir praktikos aukšta veiklos kokybe pasižyminčiose institucijose, kuriose dirba mentoriai, atitinkantys Švietimo ir ugdymo kryptių grupės aprašo reikalavimus.

Programoje C dalykų grupei skirta 200 kreditų ir jie skirstomi taip: *Pedagginės studijos* 60 kreditų, iš kurių 30 kreditų yra trys pedagoginės praktikos; 80 proc. praktikos sudarys betarpiškas studento darbas su vaikais ir kitais švietimo įstaigos bendruomenės nariais; *Krypties dalykai sudaro* 105 kreditus, iš kurių bakalauro darbas 12 kreditų (integravus pedagoginių studijų baigiamojo darbo 3 kreditus, viso baigiamasis darbas turės 15 kreditų); *Pagilinamosios specializacijos programos studijos* – skirta 35 kreditai (pasirenkant vieną iš dviejų): *Ankstyvasis ugdymas ir švietimo pagalba šeimai*; *Integrali pagalba ir įtraukusis ugdymas*. Pagilinamosios specializacijos studijos orientuotos į ankstyvojo ugdymo bei pagalbos šeimai teikimą ir socialinę pedagoginę pagalbą integruojant ypatingus vaikus į bendruomenę bei švietimo pagalbos kompetencijų plėtrą, kas profesinėje veikloje leis modeliuoti problemų sprendimo procesą, teikti integralią pagalbą įtraukiojo ugdymo sąlygomis.

Apibendrinant galima teigti, kad į Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus.

2.2.2. *Dalykų turinio atitiktis studijų rūšiai ir pakopai.*

Ketinamos vykdyti studijų programos dalykų turinys (atspindėtas pavadinime) iš esmės atitinka studijų rūšį ir pakopą. Abejonių kelia *Artes liberales* blokas – jis netenkina paties universiteto reikalavimų ir nustatytų principų. Studijų dalykai – *Ugdymo filosofija* ir *Specialybės kalba* savo paskirtimi ir turiniu turėtų būti priskirti studijų krypties dalykų, bet ne *Artes liberales* blokui.

Susipažinę su išvadų projektu Programos rengėjai pertvarkė programos sandarą, palikdami *Artes liberales* blokui 16 kreditų. Atlikus pataisymus pastaba nebeaktuali.

2.2.3. *Dalykų turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus.*

Iš pradžių bus pateikiami komentarai susiję su dalykų turiniu, po to, su dalykų studijų ir vertinimo metodais.

Turinys. Daugumos studijų dalykų turinys dera su numatomais pasiekti studijų rezultatais, tačiau ne visų. Toliau bus pateikti pavyzdžiai trijų studijų dalykų, kurie nederą su programos studijų rezultatais ir studentai, studijuodami šiuos dalykus, neplėtos ir neugdys numatytų studijų rezultatų:

1. Programos studijų rezultatas, deleguotas studijų dalykui **VIZUALIZACIJA IR MEDIJOS ĮTRAUKIAJAME UGDYME** (6 ECTS kreditai) → 7. Gebės naudoti inovatyvius mokymo(si) metodus ir parinkti įvairias socioeducacines strategijas, plėtojančias ugdytinių kritinį mąstymą, socialinio verslumo gebėjimus, problemų sprendimą, kūrybiškumą bei atsakomybės už vaiko ir šeimos gerovę prisiėmimą.

Trumpa studijų dalyko **VIZUALIZACIJA IR MEDIJOS ĮTRAUKIAJAME UGDYME** anotacija

Kurso metu studentai supažindinami su viešųjų ryšių proceso samprata, išnagrinėjami viešųjų ryšių tikslai, funkcijos, teoriniai modeliai. Studentai ugdysis gebėjimus lavinti specialius praktinius įgūdžius–profesionaliai planuoti ir valdyti viešųjų ryšių procesą, kuris apima efektyvią vidinę ir išorinę komunikaciją, konkrečių komunikacinių bei etinių problemų sprendimo žingsnius (tyrimą, planavimą, viešųjų ryšių veiksmų įgyvendinimą ir įvertinimą), skirtingas įvairių tradicinių ir interaktyvių viešųjų ryšių priemonių panaudojimo galimybes, darbą su žiniasklaida.

Studijų dalyko tikslas

Ugdyti kompetenciją suvokti pagrindines teorines viešojo sektoriaus organizacijų viešųjų ryšių (VR) prielaidas ir praktines jų įgyvendinimo galimybes: organizuoti ir valdyti vidinę bei išorinę komunikaciją, gebėti kurti informacijos produktus, palaikyti įmonės ryšius su visuomene, rengti veiklos planus, formuoti ir kurti firminį stilių bei įvaizdį.

Pagrindinė studijų literatūra

2007	Wilcox, D. L., Cameron, G. T., Ault Ph. H., Agee W. K. Ryšiai su visuomene: strategija ir taktika.
1998	Fiske, J. Įvadas į komunikacijos studijas.
2008	Scott, D. M. Naujosios rinkodaros ir viešųjų ryšių taisyklės.

KLAUSIMAS: kodėl studijų dalykas vadinasi „vizualizacija ir medijos“, o ne „viešieji ryšiai“, jei visi teminiai akcentai ir pagrindiniai studijų šaltiniai siejami su viešaisiais ryšiais? Kaip šio dalyko turinys sukuria prielaidas ugdyti gebėjimą naudoti inovatyvius mokymo(si) metodus ir parinkti įvairias socioeducacines strategijas, plėtojančias ugdytinių kritinį mąstymą (...)?

Susipažinę su Programos vertinimo išvadų projektu Programos rengėjai pertvarkė programos sandarą, studijų dalyką *Vizualizacija ir medijos įtraukiajame ugdyme* pakeitė nauju dalyku – *Komunikacija ir mediacija*. Tačiau studijų dalyko pavadinimo pakeitimas neišsprendė jo turinio, metodų ir studijų rezultatų sąsajos problemas, todėl esminis klausimas lieka tas pats, kaip šio dalyko turinys, kuris skirtas socialinio pedagogo labai specifinių gebėjimų ugdymui – pasitelkus nesmurtinę komunikaciją ir socialinę mediaciją „spręsti konfliktus kasdienio gyvenimo ir ikiteisminėje praktikoje“, sukuria prielaidas ugdyti gebėjimą naudoti inovatyvius mokymo(si) metodus ir parinkti įvairias socioeducacines strategijas, plėtojančias ugdytinių kritinį mąstymą (...)?

2. Programos studijų rezultatas deleguotas dalykui **SOCIALINIS DIZAINAS IR ŠEIMOS PEDAGOGIKA** (7 ECTS kreditai) → 5. Gebės planuoti, organizuoti, valdyti ugdymo procesą, atsižvelgiant į individualius ugdytinių poreikius ir ugdymosi potencialą, tinkamai parenkant ir taikant šiuolaikines ugdymo(si) strategijas ir technologijas.

Trumpa studijų dalyko **SOCIALINIS DIZAINAS IR ŠEIMOS PEDAGOGIKA** anotacija

Kursas skirtas supažindinti socialinės pedagogikos bakalauro studijų programos studentus su pasirinkta specialybe, studijų kryptimi, su visuomenės ir asmenybės tobulinimo ir harmonizavimo kryptimis, būdais ir metodais. Kurse plačiai aptariama meno svarba, asmenybės kūrybiškumo problema, pedagoginis jos aspektas. Asmens įvaizdžio ir drabužių dizaino sritis apima mados ir stiliaus sampratą, drabužių klasifikavimą, bei kostiumo, kaip informacijos šaltinio analizę, asmens įvaizdžio formavimo būdus ir metodus. Studentai susipažins su viešuoju kalbėjimu, kaip vienu iš efektyvios komunikacijos būdų. Reklamos srityje susipažinama su reklama, kaip vaizduojamojo meno ir socialinės veiklos rūšimi, ypatinga visuomenės komunikavimo forma apimančia visas gyvenimo sritis, jos formų įvairovę, poveikiu socializacijos procesui. Viešųjų ryšių studijavimo procese susipažįsta su įvaizdžio kūrimo procesu: būdais ir metodais.

Studijų dalyko tikslas

Gebėti analizuoti meno kūrinius, remiantis kompozicijos kūrimo pagrindų teorija, edukacine reikšme ir vaidmeniu socializacijos procese, komponuojant, projektuojant ir kuriant vizualinės informacijos ir komunikacijos objektus, suvokiant meno objektų vertę kiekvieno žmogaus ir šeimos gyvenime ir svarbą bei poveikį socializacijos procese.

STUDIJŲ LITERATŪRA:

Pagrindinė:

Lukys, A. Medijų pagrindai. Vilnius: ARX Baltica.2008

Čereška B. Reklama: teorija ir praktika. – Vilnius: Homo liber, 2004.

Roland Barthes. Camera Lucida. Kaunas. Kitos knygos. 2012 (*pastaba: knyga apie fotografiją – B. Simonaitienė*)

Fiske, J. (1998). Įvadas į komunikacijos studijas. Vilnius: Baltos lankos

L'Etang, J. Public Relations: Concepts, Practice and Critique. Sage Publications.2007

Papildoma:

Jasilionytė A. Dalykinės išvaizdos vadovas. Vilnius, AJ IMAGE GROUP, 2008.

A. Vasiljevas. Šiandien esu madingas. Kaunas. Brentus.2012.

KLAUSIMAI: Kaip šio dalyko turinys sukuria prielaidas ugdyti gebėjimą planuoti, organizuoti, valdyti ugdymo procesą, atsižvelgiant į individualius ugdytinių poreikius ir ugdymosi potencialą, tinkamai parenkant ir taikant šiuolaikines ugdymo(si) strategijas ir technologijas? Koks studijų dalyko turinio ryšys su šeimos pedagogika?

Susipažinę su išvadų projektu programos rengėjai pertvarkė programos sandarą, studijų dalyko pavadinimą *Socialinis dizainas ir šeimos pedagogika* pakeitė nauju – *Viešieji ryšiai ir įvaizdžio kūrimas*, studijų dalyko aprašą palikdami tą patį, tik įterpę atnaujintus programos studijų rezultatus. Tačiau sąsajos tarp naujų studijų programos rezultatų, deleguotų šiam dalykui, dalyko studijų rezultatų ir didaktinių sprendinių nėra aiškios, jos kelia abejonių, todėl lieka ta pati rekomendacija – peržiūrėti, pergalvoti dalyko teorinį konceptą, siekiamus dalyko studijų rezultatus ir jų dermę / atitiktį programos studijų rezultatams, taip pat ir didaktinius sprendinius.

3. Programos studijų rezultatas deleguotas dalykui **PERSONALIZACIJA MULTIKULTŪRINĖJE VISUOMENĖJE** (6 ECTS kreditai) → 10. Gebės prisiimti atsakomybę už savo profesinės veiklos rezultatus, profesinį ir asmeninį tobulėjimą, kurs savo kaip pedagogo tapatumą (gerbs besimokantįjį, įsipareigos profesinei bendruomenei, lanksčiai reaguos į švietimo kaitos pokyčius).

Trumpa dalyko **PERSONALIZACIJA MULTIKULTŪRINĖJE VISUOMENĖJE** anotacija

Personalizacija - (lot. *persona* - asmuo) - psichologinis procesas, padarantis asmenybę, išsiskiriančią iš kitų žmonių savo individualia saviraiška; personalizacijos poreikį skatina žmogaus noras nesavanaudiškai bendrauti, siekimas būti visuomenės pripažintam, noras įsitvirtinti tarp kitų; svarbiausias personalizacijos požymis - sugebėjimas veikti, ką nors keisti visuomenės gyvenime ir būti atsakingam visuomenei už pakeitimą, o tai ypač aktualu šiai dienai, kai visuomenė tapo multikultūrinė.

Studijų dalyko tikslas

Ugdyti kompetenciją suvokti pagrindines teorines viešojo sektoriaus organizacijų viešųjų ryšių (VR) prielaidas ir praktines jų įgyvendinimo galimybes: organizuoti ir valdyti vidinę bei išorinę komunikaciją, gebėti kurti informacijos produktus, palaikyti įmonės ryšius su visuomene, rengti veiklos planus, formuoti ir kurti firminį stilių bei įvaizdį.

Studijų dalyko rezultatai:

→ Žino viešųjų ryšių proceso sampratą, disciplinos raidą, viešųjų ryšių tradicijas bei kultūrinius kontekstus.

→ Geba analizuoti ir kritiškai įvertinti įvairių viešojo sektoriaus organizacijų informavimo bei komunikacijos strategijas, politinio marketingo kampanijas, politikos komunikacijos procesą, veikėjus, normatyvines funkcijas demokratijoje, šiuolaikinės politinės komunikacijos tendencijas bei pagrindines charakteristikas globaliame, europiniame ir nacionaliniame kontekste.

STUDIJŲ LITERATŪRA:

Pagrindinė:

2007	Wilcox, D. L., Cameron, G. T., Ault Ph. H., Agee W. K. <u>Ryšiai su visuomene: strategija ir taktika.</u>
1998	Fiske, J. <u>Įvadas į komunikacijos studijas.</u>
2008	Scott, D. M. <u>Naujosios rinkodaros ir viešųjų ryšių taisyklės.</u>

Papildoma:

2007	Pečiulis Ž. <u>Iki ir po televizijos: žvilgsnis į XX amžiaus audiovizualinės masinės komunikacijos fenomeną.</u>
2007	Michelkevičius, V. <u>Medijų studijos: filosofija, komunikacija, menas.</u>
2008	Fiske, J. <u>Populiariosios kultūros supratimas.</u>
2005	Bielinis, L. <u>Visuomenė, valdžia ir žiniasklaida: prieštaringa komunikacinė simbiozė.</u>

KLAUSIMAI: 1) Kaip šio studijų dalyko studijų rezultatai, siejami su viešaisiais ryšiais, komunikacijos strategijomis, politiniu marketingu ir pan. atliepia programos studijų rezultata? *Gebės prisiimti atsakomybę už savo profesinės veiklos rezultatus, profesinį ir asmeninį tobulėjimą, kurs savo kaip pedagogo tapatumą (gerbs besimokantįjį, įsipareigos profesinei bendruomenei, lanksčiai reaguos į švietimo kaitos pokyčius)?* 2) tai jau trečias studijų dalykas siejamas su *viešaisiais ryšiais*, ar tikrai *Socialinės pedagogikos* programai reikia tiek studijų dalykų apie tai, nesiskiriančių net savo lygiu? Dalykams bendrai skirta 19 ECTS kreditų, ar tikrai nėra prasmingesnio turinio, kuris aktualus rengiant socialinį pedagogą? 3) dalykai *Personalizacija multikultūrinėje visuomenėje* ir *Vizualizacija ir medijos įtraukiamame ugdyme* yra pagilinosios specializacijos *Integrali pagalba ir įtraukusis ugdymas* bloke. Kodėl ir kokių tikslu tokio turinio (ne tokios temos ir / ar pavadinimo) studijų dalykai buvo įtraukti į specializacijos bloką?

Šie trys studijų dalykai turi būti peržiūrėti, pergalvotas jų teorinis konceptas, siekiami dalyko studijų rezultatai ir didaktiniai sprendiniai. Šie studijų dalykai netenkina vertinimo kriterijaus – *dalykų turinys leidžia pasiekti studijų rezultatus*.

Susipažinę su išvadų projektu programos rengėjai pertvarkė programos sandarą ir studijų dalyką *Personalizacija multikultūrinėje visuomenėje* pakeitė nauju dalyku – *Universalus dizaino pagrindai*. Tai visai naujas studijų dalykas ir naujai parengtas jo aprašas. Aprašas parengtas skubotai (pvz., tikėtina, kad tik per skubą tikslas formuluojamas per paprastas pirmosios pakopos studijoms „Supažindinti bakalaurus <...> bei suteikti žinių <...>“), dalyko studijų rezultatų formuluotės taip pat turėtų būti patikslintos, nes jos šiuo metu akcentuoja ne rezultatą (ką baigęs dalyko studijas studentas žinos ir gebės), o dalyko studijų procesą (pvz., *atpažins, analizuos, identifikuos*). Tačiau universalus dizaino konceptas yra vertingas ir, tinkamai vykdomas dalyko studijos, pateiks turinį, kuris leis pasiekti dalykui deleguotus programos studijų rezultatus: *Gebės prisiiinti atsakomybę už savo profesinės veiklos rezultatus, profesinį ir asmeninį tobulėjimą, kurs savo kaip pedagogo tapatumą (gerbs besimokantįjį, įsipareigos profesinei bendruomenei, lanksčiai reaguos į švietimo kaitos pokyčius; Gebės būti atviru, lanksčiu, žmogaus ir vaiko teises gerbiančiu ir jas įgyvendinančiu profesionalu, teikiančiu pasiūlymus valstybės politikai ir gebančiu jas įgyvendinti profesionalu*.

Studijų ir vertinimo metodai. Visų studijų dalykų aprašai turi dalį, kurioje susiejami studijų programos siekiami rezultatai, dalyko rezultatai, studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijai, studijų ir vertinimo metodai:

Programos rezultatai	Dalyko rezultatai	Studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
-----------------------------	--------------------------	--	------------------------	--------------------------

Studijų dalykų vykdymui parinkti studijų metodai, kurie sudaro bendrą programos didaktinę sistemą, reikalauja aktyvaus studentų veikimo ir įsitraukimo, tikėtina, kad toks studijų organizavimo būdas leis pasiekti suplanuotus studijų rezultatus.

Ir studijų metodai, ir vertinimui skirtos užduotys, numatytos studijų dalykų aprašuose taip pat reikalauja aktyvaus veikimo, siekiamas rezultatas – edukacinių žinių taikymo sprendinys, kuris dažniausiai vertinamas pagal kriterijus. Sprendiniai, kuriuos turi parengti / pademonstruoti studentai būtų studijų rezultato pasiektumo / nepasiektumo įrodymas.

Vertinant užduotims paskirstytą laiką studijų rezultatams pasiekti, abejonių kelia numatytas laikas, skirtas savarankiškam darbui, kurio metu, be pasirengimo egzaminui, studentas turi atlikti suplanuotas užduotis. Lentelėse pateikti atsitiktinai parinkti pavyzdžiai, kurie rodo, kad aktyvioms, laiko ir pastangų reikalaujančioms užduotims, kurių studijų dalyke yra po kelias, skiriama mažai laiko. Užduotys, tokios kaip *kūrybiniai darbai, projektai, mokslinis esė* – reikalauja laiko, todėl rekomenduojama peržiūrėti studijų dalykuose numatytą užduočių kiekį ir joms atlikti skirtą laiką.

Paskaitos	32 val.
Seminarai	16 val.
Konsultacijos	5 val.
Savarankiškas darbas	54 val. Egzaminas (testas 50 proc.), kūrybiniai darbai (20 proc.), projektai (20 proc.), akademinis aktyvumas auditorinio darbo metu (10 proc.).

Paskaitos	16 val.
Seminarai	16 val.
Savarankiškas darbas	48 val. Pasiekimų aplankas, parengtas asmeninių ir grupinių savarankiškų darbų pagrindu – 15 proc., grupinis projektas – 10 proc., mokslinė

Kai kuriuose studijų dalykų aprašuose numatyti vertinimo metodai, neleidžia pamatuoti / įvertinti studijų dalyko rezultatų.

Pvz., Studijų dalykas: *Socialinės industrijos 2 (projektai ir technologijos)* → Dalyko rezultatas: *Gebės pristatyti idėją ar nuomonę, argumentuoti sprendimą ar tyrimo rezultatus, dalyvaujant profesinės bendruomenės tinkluose* → Vertinimo metodas: *Egzaminas (žinių patikra-testavimas)*. Po Programos vertintojų pastebėjimų studijų dalyko aprašas papildytas vertinimo metodu *Grupinis projektas (pristatant asmeninį indėlį)*.

Studijų dalykas: *Itraukusis ugdymas* → Dalyko rezultatas: *Gebės bendradarbiauti su mokyklos pedagogais, specialistais, tėvais ir kitomis organizacijomis, ugdant mokinius, turinčius specialiųjų ugdymosi poreikių* → Vertinimo metodas: *Ugdomosios veiklos su mokiniu, turinčiu specialiųjų ugdymosi poreikių, modelių pristatymas*. Po Programos vertintojų pastebėjimų Programos rengėjai atnaujino studijų dalyko *Itraukusis ugdymas* aprašą – pakeitė visus studijų dalykui deleguotus studijų programos rezultatus, tačiau Programos vertintojų įvardintas pastebėjimas liko nepakeistas, bet ir nepateikta argumentų, pagrindžiančių sprendimą nesutikti su vertintojų pastebėjimu.

Studijų dalykas: *Prevencinė pedagogika ir sociokultūrinis ugdymas* → Dalyko rezultatas: *Gebės tirti, analizuoti edukacinius, socialinius, kultūrinius reiškinius sociumo kontekste* → Vertinimo metodas: *Egzaminas (teorinių žinių patikra-testas)*. Po Programos vertintojų pastebėjimų Programos rengėjai studijų dalyko *Prevencinė pedagogika ir sociokultūrinis ugdymas* apraše neatliko jokių pakeitimų, tačiau ir nepateikė argumentų, pagrindžiančių sprendimą nesutikti su vertintojų pastebėjimu.

Studijų dalykas: *Socialinė pedagoginė pagalba bendruomenei* → Dalyko rezultatas: *Gebės prisiimti atsakomybę už savo darbo rezultatus, naudojant inovatyvias šeimos konsultavimo metodikas, išreikšdamas socialinės atsakomybės ir įsipareigojimo profesinei bendruomenei vertybines nuostatas* → Vertinimo metodas: *Egzaminas (žinių patikra-testas)*. Po Programos vertintojų pastebėjimų Programos rengėjai studijų dalyko *Socialinė pedagoginė pagalba bendruomenei* apraše neatliko jokių pakeitimų, tačiau ir nepateikė argumentų, pagrindžiančių sprendimą nesutikti su vertintojų pastebėjimu.

Apibendrinant galima teigti, kad ketinamos vykdyti Programos ne visų dalykų turinys atliepia Programos studijų rezultatus. Trijų į Programą įtrauktų dalykų (*Vizualizacija ir medijos įtraukiamame ugdyme, Personalizacija multikultūrinėje visuomenėje, Socialinis dizainas ir šeimos pedagogika*) turinys, temos ir studijų šaltiniai turi būti peržiūrėti, pergaltotas jų teorinis konceptas, siekiami dalyko studijų rezultatai turi būti suderinti su programos studijų rezultatai. Programos rengėjai į šią pastabą / rekomendaciją sureagavo savaip – atsisakė šių dalykų, pakeisdami juos kitais arba pakeisdami pavadinimą kitokiu. Atlikti pakeitimai atrodo skuboti, jie taip pat turėtų būti tikslinami ir tobulinami.

Dalyje studijų dalykų taikomi didaktiniai sprendiniai, metodai (sudėtingo žanro užduotys) galbūt leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus, tačiau abejonių kelia užduoties ir jai atlikti skirto laiko santykis. Tačiau yra dalykų, kurių vertinimo metodai tikrai nėra tinkami studijų rezultatų pasiektumui įvertinti. Į Programos vertintojų rekomendacijas atsižvelgta tik iš dalies – patikslinimas padarytas tik vieno studijų dalyko apraše.

Kadangi, Programos rengėjų bus prašoma patikslinti ir sukonkretinti programos studijų rezultatus, šis veiksmas pareikalaus ir dalykų aprašų tikslinimo ir keitimo.

Programos rengimo grupei rekomenduojama atidžiau laikytis kokybės užtikrinimo procedūrų, įtraukiant studijų dalykus į programą, pasirenkant dalyko dėstytojus ir jiems suformuluojant užduotį: kokio jų indėlio reikia vykdant programą, nes netinkamai parengti ir su studijų

programos sprendiniais nesuderinti studijų dalykai, rodo klaidas kokybės užtikrinimo veiksmuose.

2.2.4. Programos apimtis yra pakankama studijų rezultatams pasiekti.

Pateiktas ketinamos vykdyti Programos aprašas ir studijų dalykų aprašai, rodo, kad dalis suplanuotų dėstyti dalykų tikrai nesukurs prielaidų suplanuotiems studijų rezultatams pasiekti. Studijų dalykai *Personalizacija multikultūrinėje visuomenėje* ir *Vizualizacija ir medijos įtraukiamame ugdyme* yra pagilimosios specializacijos *Integrali pagalba ir įtraukusis ugdymas* bloke, jų apimtis 12 ECTS kreditų, tai kelia abejonių dėl šios specializacijos studijų rezultatų pasiekimo per studijų laikotarpį. Programos rengėjai atliko šios studijų programos dalies (specializacijos) dalykų pakeitimus: atsisakius buvusių dalykų ir įtraukus naujus studijų dalykus – *Universalaus dizaino pagrindai*, *Komunikacija ir mediacija* ir, juos vykdant tinkamai, galima manyti, kad šios programos dalies apimtis bus pakankama studijų rezultatams pasiekti. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad naujų studijų dalykų aprašus programos rengėjai pateikė jau po vertintojų vizito į universitetą, susipažinę su išvadų projektu. Esant tokioms aplinkybėms nėra galimybės dar kartą detaliam aiškintis su dėstytojais šių naujų studijų dalykų įgyvendinimo sprendimų, kurie kelia abejonių, todėl galime tik fiksuoti, kad pateiktuose naujų studijų dalykų aprašuose surašyti studijų rezultatai, dėstyimo ir studijų metodai bei studijavimo pasiekimų įvertinimo kriterijai kelia daug abejonių (plačiau 2.2.3. poskyryje) ir turėtų būti tikslinami ir tobulinami.

2.2.5. Programos turinys atitinka naujausius mokslo, meno ir technologijų pasiekimus.

Programos turinio atitiktis naujausiems mokslo reikalavimams atskleidžiama Programos poreikio pagrindimo dalyje (1.1. Socialinių pedagogų poreikis besikeičiančioje visuomenėje), kur Programos rengėjai išsamiai pateikia šiuolaikinio socialinio pedagogo veiklos lauko specifiškumą – remdamiesi šiuolaikiniais tyrimais, taip pat atliekamais ir universiteto mokslininkų, atskleidžia numatytų įgyti švietimo pagalbos specialistų kompetencijas, atliepiančias šiuolaikinės visuomenės poreikius, įvairovę, aktualias visuomenės problemas ir sunkumus.

Nepaisant to, kad Programos poreikio pagrindimo dalyje akcentuojamas socialinių pedagogų kompetencijų atitikimas sparčiai besikeičiančios visuomenės poreikiams, tačiau, analizuojant studijų dalykų aprašus ir juose nurodytus literatūros šaltinius, pastebėta, kad didelę dalį studentui siūlomos literatūros sudaro senoka – 10 metų ir senesnė literatūra. Kai kurių studijų dalykų aprašuose pagrindinės literatūros sąrašė nėra nei vieno, jaunesnio nei 10 metų senumo literatūros šaltinio (*Personalizacija multikultūrinėje visuomenėje*, *Vizualinė komunikacija*, *Teisės pagrindai ir mediacija*, *Meno terapija ir supervizija*), todėl negalima vienareikšmiai teigti, kad turinys atitinka naujausius mokslo ir technologijų pasiekimus.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinės *Programos sandaros* srities stiprybės: apibendrinta programos didaktinė sistema ir studijų metodai, ir vertinimui skirtos užduotys reikalauja aktyvaus veikimo. Vertinimo užduočių siekiamas rezultatas – edukacinių žinių taikymo sprendinys, kuris dažniausiai vertinamas pagal kriterijus. Sprendiniai, kuriuos turi parengti / pademonstruoti studentai būtų tinkamas studijų rezultato pasiekimo / nepasiekimo įrodymas.

Pagrindinė *Programos sandaros* srities silpnybė – dalies studijų dalykų turinys, studijų šaltiniai ir vertinimo metodai, neatliepia paties dalyko pavadinimo, nedera su programos studijų rezultatais ir neužtikrina programos studijų rezultatų pasiekimo. Susipažinę su išvadų projektu Programos rengėjai sureagavo tik į dalį vertintojų pastebėjimų, todėl po pataisymų, nurodyta *Programos sandaros* srities silpnybė lieka aktuali.

2.3. Personalas

2.3.1. Programos vykdymui numatomo pasitelkti personalo atitikimas teisės aktų reikalavimus.

Programos vertintojai, remdamiesi Programos apraše ir prieduose pateikta informacija, negali teigiamai įvertinti Programos vykdymui numatomo pasitelkti personalo atitikimo teisės aktų reikalavimams, todėl Programos rengėjų prašo patikslinti ir / ar pateikti papildomai informaciją dėl atitikimo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. V-501 patvirtinto *Pedagogų rengimo reglamento* (AR nuo 2018-12-11) 13 punktui, kuris reglamentuoja reikalavimus Centrų ir aukštųjų mokyklų, kurios ketina vykdyti pedagoginių studijų programas ir profesines studijas, akademiniam personalui ir 14 punktui, kuris reglamentuoja reikalavimus kitam personalui (praktikų vadovams, mentoriams), dirbančiam pedagogo kvalifikaciją teikiančių studijų dalyje.

Programos rengėjai pateikė informaciją dėl Programos atitikimo dėl atitikimo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. V-501 patvirtinto *Pedagogų rengimo reglamento* (AR nuo 2018-12-11) 13 ir 14 punktam.

Programos rengėjai pateikė pakankamai informacijos ir pagrindė personalo atitiktį: 13.1. papunkčiui (*ne mažiau kaip 30 procentų dėstytojų, dirbančių pedagogo kvalifikaciją teikiančių studijų dalyje, privalo turėti pedagoginio ar vadybinio darbo švietimo ar (ir) švietimo pagalbą teikiančioje įstaigoje patirties (kuri per pastaruosius 10 metų turi būti ne trumpesnė kaip 2 metai)*) – pateikė sąrašą dėstytojų, atitinkančių šį kriterijų; 13.2. papunkčiui (*teorinius pedagogikos, mokomojo dalyko (ar pedagoginės specializacijos) didaktikos dalykus turi dėstyti dėstytojai, kurių mokslinės, meninės veiklos kryptis ir pedagoginės praktikos / meno kūrybos patirtis atitinka dėstomąjį dalyką*) – išvardino dėstytojus, atitinkančius šį kriterijų; 14.2. papunkčiui (*vykdyti mentoriaus funkcijas gali asmenys, užsiimantys praktine pedagogine veikla ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka turintys teisę atlikti mentoriaus funkcijas*) – Programos rengėjai pateikė sąrašą institucijų, kuriose dirba asmenys, atitinkantys mentoriumi keliamus reikalavimus – užsiimantys praktine švietimo ir ugdymo veikla ir turintys ne mažesnę kaip 5 metų švietimo ir ugdymo veiklos patirtį.

Tačiau pateikta papildoma informacija nepakankama – nepateikta tikslių duomenų, įrodymų dėl Programos atitikimo 13.3., 13.4., 13.5. ir 14.1. papunkčiams:

- Programos rengėjai, pateikdami papildomą informaciją dėl 13.3. papunktyje keliamų reikalavimų (*ne mažiau kaip 50 procentų dėstytojų, dirbančių pedagogo kvalifikaciją teikiančių studijų dalyje, turi bendradarbiauti su mokyklomis (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo ir (ar) profesinio mokymo) ir švietimo pagalbos įstaigomis tyrimų srityje kuriant dalyko ar pedagoginės specializacijos didaktikas, ugdymo priemones, metodinę medžiagą ir pan.*), tik konstatuoja, kad: „Daugiau nei 50 procentų numatytų dėstyti socialinės pedagogikos studijų programoje dėstytojų bendradarbiauja su mokyklomis (ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo ir (ar) profesinio mokymo) ir švietimo pagalbos įstaigomis tyrimų srityje kuriant dalyko ar pedagoginės specializacijos didaktikas, ugdymo priemones, metodinę medžiagą ir kt. Numatyti dėstyti dėstytojai atitinka šį reikalavimą ir plačiai bendradarbiauja su mokyklomis, ikimokyklinio ugdymo įstaigomis, su kitomis švietimo pagalbos įstaigomis (jaunimo mokyklos, globos institucijos, dienos centrai, įvairios jaunimo ir NVO tinklinės organizacijos)“, tačiau nepateikė įrodymų – sąrašo Programos dėstytojų, numatytų dirbti pedagogo kvalifikaciją teikiančių studijų dalyje, ir konkrečių jų darbų, kurie iliustruotų bendradarbiavimą su mokyklomis ir švietimo pagalbos įstaigomis tyrimų srityje kuriant dalyko ar pedagoginės specializacijos didaktikas, ugdymo priemones, metodinę medžiagą ir pan., pagal kurį būtų matyti, kad daugiau nei 50 procentų dėstytojų atitinka šį reikalavimą;
- Programos rengėjai pateikė papildomą informaciją dėl 13.4. papunktyje keliamų reikalavimų (*dėstytojai turi mokėti bent vieną užsienio kalbą ne žemesniu kaip C1 lygiu pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis*), tačiau pateiktoje informacijoje tik apibendrintai

konstatuojama, kad: „*Visi studijų programoje numatyti dėstyti dėstytojai moka bent vieną užsienio kalbą C1 lygiu ir toliau tobulina savo kalbos įgūdžius lankydami įvairius užsienio kalbos mokymosi kursus, mokslinėse stažuotėse ir kt. Dėstytojai dalyvauja tiek patys keldami savo kvalifikaciją, tiek dėstydami kitų šalių studentams pagal Erasmus+ programas Gento universitete, Varšuvos katalikiškajame Stefano Višinskio universitete, Vroclavo universitete, Valstybiniame pedagoginiame Maksimo Tanko vardo universitete, Turkijos Akdeniz universitete, Portugalijos Coimbros universitete ir kt.*“ ir pateikti kelių dėstytojų išvykų į kitus universitetus pavyzdžiai, tačiau nepateikta konkrečių įrodymų dėl Programos dėstytojų atitikties šiam reikalavimui, pavyzdžiui, kaip kad mini patys Programos rengėjai – dalyvavimas mokslinėse stažuotėse, dėstymas kitų šalių studentams pagal Erasmus+ programas ir pan.;

- Programos rengėjai pateikė papildomą informaciją dėl 13.5 papunktyje keliamų reikalavimų (*ne mažiau kaip 50 procentų universitetų dėstytojų turi vykdyti tarptautinio lygio mokslinę veiklą, dalyvauti tarptautinio akademinio judumo programose*) – pateikti kelių dėstytojų išvykų į kitus universitetus pavyzdžiai, tačiau nepateikta konkrečių įrodymų – sąrašo dėstytojų ir vykdomos tarptautinio lygio mokslinės veiklos ir dalyvavimo tarptautinio akademinio judumo programose įrodymų, pagal kuriuos būtų matyti, kad ne mažiau kaip 50 procentų dėstytojų atitinka šį reikalavimą;

- Programos rengėjai pateikė papildomą informaciją dėl 14.1. papunktyje keliamų reikalavimų (*vadovauti pedagoginei praktikai gali asmenys, įgiję pedagogo kvalifikaciją ir ne žemesnę kaip magistro laipsnį arba jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, turintys ne mažesnę kaip 5 metų pedagoginio darbo atitinkamos pakopos švietimo įstaigoje patirtį*), tačiau iš pateiktos informacijos matyti, kad ne visi praktikai vadovauti numatyti dėstytojai atitinka kriterijų – turi ne mažesnę kaip 5 metų pedagoginio darbo atitinkamos pakopos švietimo įstaigoje patirtį. Pedagoginio darbo atitinkamos pakopos švietimo įstaigoje patirties reikalavimas siejamas su vadovavimu studento pedagoginei praktikai (švietimo įstaigoje), kas reiškia, kad jeigu studentas atliks praktiką mokykloje, praktikos vadovui reikalinga pedagoginio darbo mokykloje patirtis.

2.3.2-3. *Numatoma dėstytojų kvalifikacija ir skaičius yra tinkami numatomiems studijų rezultatams pasiekti.*

Išstudijavus pateiktus dėstytojų gyvenimo aprašymus, galima teigti, kad programos dėstytojų sudėtis ir jų turima kvalifikacija yra įvairi, į studijų vykdymą įtraukti tyrėjai ir praktikai. Programos dėstytojų grupė jungia anksčiau skirtingose institucijose (VDU ir LEU) dirbusius dėstytojus.

Tačiau neigiamai vertinamas Programos akademiniam personalui numatytas pernelyg didelis darbo krūvis, pvz., Programos apraše kai kuriems dėstytojams numatyta dėstyti 10, 11 ar net 14 studijų dalykų. Vizito metu universiteto administracijos atstovų ir Programos rengėjų bei dėstytojų buvo klausama – kokia įprasta maksimali krūvio apimtis dėstomų dalykų skaičiumi dėstytojui – profesoriui, docentui, lektoriui, nevykdančiam administracinių pareigų. Universiteto administracijos atstovai teigė, kad įprastai daugiausiai profesorius dėsto 3 studijų dalykus, docentas – 4 per semestrą. Programos rengėjai ir dėstytojai teigė, kad profesorius paprastai dėsto ne daugiau 2, o docentas – ne daugiau 3 studijų dalykų per semestrą. Į klausimą – *koks dėstomų studijų dalykų skaičius leidžia dėstytojams jaustis kompetentingais, išmanančiais dėstomą sritį* – dėstytojai atsakė, kad 2 per semestrą. Taigi, akivaizdu, kad 10-14 studijų dalykų dėstymo apimtis vienam dėstytojui ne tik neužtikrintų dėstymo kokybės, bet ir kelia abejonių jo kompetencijos aprėptis numatomai dalykų įvairovei užtikrinti, bei neatitinka LR švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. patvirtinto įsakymo Nr. V-1168 „Dėl bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (AR nuo 2018-06-15) 27.2. papunktį, kuriame teigiama, kad aukštoji mokykla turi užtikrinti racionalią dėstytojų darbo krūvio struktūrą“. Programos rengėjai atsižvelgė į vertintojų pastebėjimą dėl akademinio personalo krūvio ir sumažino vienam

dėstytojui tenkančių studijų dalykų skaičių. Po pakeitimų maksimalus dėstomų studijų dalykų skaičius vienam dėstytojui yra 7.

Pastebėtas neatitikimas tarp dėstytojo kvalifikacijos ir numatyto dėstyti studijų dalyko, pvz., dėstytojo išsilavinimas – Edukologijos magistro kvalifikacinis laipsnis Profesijos edukologijos specializacija; Socialinių mokslų daktaras, socialiniai mokslai (edukologija)), mokslinės publikacijos – edukologijos krypties, tačiau numatyta dėstyti *Teisės pagrindų ir mediacijos* studijų dalyką. Programos rengėjai pripažino paliktą techninę klaidą ir patikslino informaciją – pakeitė studijų dalyko pavadinimą į *Teisės pagrindai* ir numatė jį dėstyti atitinkamą kvalifikaciją turinčiam dėstytojui.

2.3.4. Numatomo programos personalo vykdomi moksliniai tyrimai (meninė veikla), tiesiogiai susiję su analizuojama programa.

Apie dėstytojų įsitraukimą į tyrimus yra pateikti komentarai 2.2.5 poskyryje. Dėstytojų gyvenimo aprašymų analizė taip pat rodo akademinio personalo didesnę ar mažesnę įsitraukimą į tyrimus, susijusius su socioedukacijos lauku arba dalyvavimą aukšto lygio gebėjimų reikalaujančioje, su studijų programa susijusioje, sociedukacinėje veikloje.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinė *Personalas* srities stiprybė – sukaupta akademinio personalo patirtis dirbant Socialinės pedagogikos lauke ir vykdant panašaus pobūdžio programą.

Pagrindinės *Personalas* srities silpnybės – kelia abejonių keliems dėstytojams planuojamas itin didelis darbo krūvis, dėstytojų turima kvalifikacija ir tyrimų sritis ne visada tiesiogiai susijusi su dėstomo dalyko tema, turiniu ir problematika.

Programos rengėjai atsižvelgė į vertintojų pastabas ir sumažino studijų dalykų skaičių, tenkanti vienam dėstytojui bei ištaisė netikslumą dėl dėstytojo kvalifikacijos atitikimo studijų dalykui.

Tačiau programos rengėjų pateikta papildoma informacija dėl Programos atitikimo dėl atitikimo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. V-501 patvirtinto *Pedagogų rengimo reglamento* (AR nuo 2018-12-11) 13 ir 14 punktų atskiriems papunkčiams vertinama kaip nepakankama.

2.4. Materialieji ištekliai

2.4.1. Numatytų patalpų studijoms tinkamumas ir pakankamumas.

Pagal pateiktus dokumentus matyti, kad universitetas turi įvairaus dydžio ir tipo auditorijas, pritaikomas tiek mažoms studijų grupėms, tiek srautinėms paskaitoms. Yra pasirūpinama savarankiško darbo erdvėmis. Universitete yra 15 kompiuterių klasių savarankiškam darbui. Kiekviename fakultete yra specialiai studentų savarankiškam darbui skirtos erdvės. Taip pat, studentai gali naudotis laisvomis patalpomis savarankiškam ar grupiniam darbui ar kitoms veikloms. Universiteto erdvės yra pritaikytos neįgaliesiems, įdiegta speciali įranga bibliotekose, leidžianti naudotis literatūra.

Vizito metu Programos vertintojams buvo galimybė susipažinti su universiteto Socialinių mokslų fakulteto patalpomis, jų pritaikymu studijoms, biblioteka, kitomis studentų patogumui pritaikytomis erdvėmis, kurios, vertintojų nuomone, yra tinkamos ir pakankamos studijoms.

2.4.2. Numatytos įrangos studijoms (laboratorinė, kompiuterinė, reikmenys) tinkamumas ir jos pakankamumas.

Vertinant Programos aprašą ir vizito į universitetą metu susipažinus su studijoms naudojama įranga (kompiuteriai, kompiuterinės klasės) ir įrangos ištekliais (vertintojams buvo pristatyta

Moodle platforma), galima teigti, kad universiteto turimi kompiuterinės įrangos resursai yra pakankami.

2.4.3. Aukštosios mokyklos numatomos bazės praktikoms tinkamumas.

Universitetas turi platų partnerių tinklą, išsidėsčiusį visoje Lietuvoje. Apraše teigiama, kad kiekvienoje praktikos vietoje yra mentoriai, atrinkti pagal labai aiškius kriterijus. Apraše numatyta, kad praktikos metu studentas gali eiti į konsultacijas bei konsultuotis nuotoliniu būdu. Praktikų metu pildomas studentų veiklos dienoraštis, leidžiantis stebėti kaip vyksta praktika. Studentams sukuriami galimybės aukštesniuose kursuose vyksti į universitetui priklausančias *Mažųjų akademijų* bei *Žaidimų laboratorijų*, kur galima atlikti tyrimus, lavinti įgūdžius, stebėti ugdomąjį procesą. Apibendrinant galima teigti, kad universiteto numatomos praktikos bazės yra tinkamos studentų praktikoms atlikti.

2.4.4. Metodinių išteklių (vadovėlių, knygų, periodikos, duomenų bazių) tinkamumas, pakankamumas ir prieinamumas.

Universitete prenumeruojamos 52 duomenų bazės iš 27 užsienio ir Lietuvos tiekėjų. Duomenų bazėse prieinami beveik 766 tūkst. visatekščių dokumentų: 514 tūkst. knygų, 35 tūkst. žurnalų ir 215 tūkst. kitų el. dokumentų. 2017 m. duomenų bazėse el. dokumentų skaičius išaugo 1,8 karto, palyginus su 2016 m. bei 3 kartus, palyginus su 2013 m., kas rodo, kad el. išteklių resursai intensyviai plečiami. Universiteto bendruomenei prieinami svarbiausi socialinių ir humanitarinių mokslų sričių tęstiniai ir periodiniai leidiniai, tarptautinės elektroninės duomenų bazės. Duomenų bazių pasirinkimas platus, atitinkantis Programos poreikius.

Palankiai vertinama studijų Programų vykdymui sukurta paslauga, leidžianti studentams greitai surasti, o dėstytojams – atnaujinti studijų dalykų literatūrą. Siekiant suteikti daugiau informacijos apie studijoms rekomenduojamus informacijos išteklius, sukurtas Studijų dalykų literatūros katalogas, kuriame aprašyta per 29 tūkst. informacijos išteklių, rekomenduotų 3 110 studijų dalykų. Naudodamiesi šiuo katalogu, studentai vienoje vietoje gali rasti informaciją apie tai, kokie informacijos ištekliai yra rekomenduojami jų dalykų studijoms, kiek minėtų išteklių yra įsigijusi biblioteka, kuriuose bibliotekos padaliniuose jie saugomi.

Tačiau, remiantis Programos apraše ir prieduose pateikta informacija, lieka neaišku kokios galimybės studentams naudotis bibliotekos ištekliais, pvz., 1 priede, studijų dalykų aprašuose nevienareikšmiai pateikiama informacija – rekomenduojamos literatūros egzempliorių skaičiaus skiltyje nurodomas leidinių skaičius: *Universiteto (LEU) bibliotekoje* (P. 9, 21), *Universiteto bibliotekoje* (P. 29). Vizito metu Programos vertintojams Programos rengėjai paaiškino, kad didžioji dalis Programai skirtos literatūros šiuo metu yra Vilniaus (buvusio LEU) bibliotekoje, tačiau, studentui užsakius bet koki leidinį, jis labai greitai atvežamas į Kauną. Ateityje ketinama visą Programai skirtą literatūrą pervežti į Kauną.

Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168 patvirtinto *Bendrujų studijų vykdymo reikalavimo aprašo* (AR nuo 2018-06-15) 33 punktu, *Bibliotekose ir skaitmeninėse mokslinėse literatūros, vadovėlių, metodinių leidinių, žinynų ir kitų leidinių lietuvių ir užsienio kalbomis*. Nors universitetas teigia turi sukaupęs didelius literatūros šaltinių išteklius, tačiau *Socialinės pedagogikos* studijų programos vykdymui literatūros šaltinių nepakanka. Remiantis studijų dalykų aprašuose nurodyta informacija apie literatūros šaltinių kiekį universiteto bibliotekoje, daugeliui studijų dalykų studijuoti yra vos po kelis, net po vieną leidinio egzempliorių (*Itraukusis ugdymas, Kompleksiškai teikiamos pagalbos modeliavimas, Socialinio pedagogo profesinė etika, Socialinė partnerystė ir tinkloveikla, Teisės pagrindai ir mediacija, Ugdomasis vadovavimas ir socialinė mediacija, Vizualinė komunikacija, Ankstyvojo amžiaus tarpsnio vaikų pažinimas*), o kai kurių studijų dalykų aprašuose prie privalomų literatūros šaltinių (išskyrus interaktyvius) nenurodyta nei vieno turimo privalomos literatūros egzemplioriaus (*Socialinės industrijos I (inovatyvūs ugdymo(si) metodai), Socialinės industrijos*

2 (projektai ir technologijos), Edukacinių tyrimų dizainas ir kursinis darbas, Meno terapija ir supervizija, Patyriminė edukacija, Prevencinė pedagogika ir sociokultūrinis ugdymas, Socialinių tyrimų metodai ir metodikos, Socialinis dizainas ir šeimos pedagogika, Virtualios realybės kūrimas socialinio pedagogo darbe, Vizualinė komunikacija, Ankstyvojo amžiaus tarpsnio vaikų pažinimas, Integrali pagalba, Personalizacija multikultūrinėje visuomenėje, Vizualizacija ir medijos įtraukiamame ugdyme).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinė srities *Materialieji ištekliai* stiprybė – universiteto patalpų studijoms ir bazės praktikoms tinkamumas.

Programai įgyvendinti pagrindinė srities *Materialieji ištekliai* silpnybė laikytinas nepakankamas metodinis potencialas – pavienis, kai kurių pagrindinių literatūros šaltinių skaičius, o atskirais atvejais, jų visai nėra.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

2.5.1. Priėmimo į studijas reikalavimų pagrindumas.

Priėmimo tvarka atitinka visus valstybinius stojimą reglamentuojančius dokumentus. Apraše minimi motyvacijos vertinimai stojant į Programą – asmenys, norintys pretenduoti į studijų programos Socialinė pedagogika valstybės finansuojamas studijų vietas, turi dalyvauti motyvacijos vertinime. Neišlaikiusieji motyvacijos testo negali dalyvauti konkurse į minėtos studijų programos valstybės finansuojamas studijų vietas.

Numatoma konkursinio stojamojo balo sandara ir svertiniai koeficientai yra pagrįsti ir tinkami.

2.5.2. Numatomų taikyti studijų metodų tinkamumas studijų rezultatams pasiekti.

Nors Programos apraše nurodyti studijų metodai yra inovatyvūs, aktyvūs, tačiau, kaip jau buvo minėta, kai kuriems studijų metodams numatyta per mažai laiko programos rezultatams pasiekti. Remiantis *Pedagogų rengimo reglamentu* (AR nuo 2018-12-11), pedagoginė praktika grindžiama tiesioginiu studentų dalyvavimu pedagoginėje veikloje. Praktiką atliekančio studento vaidmuo praktikos metu keičiasi pagal schemą: praktikos pradžioje – pedagogo asistentas, stebintis ir dirbantis, padedamas mentoriaus ir praktikos vadovo, praktikos pabaigoje – savarankiškai dirbantis asmuo, stebimas mentoriaus ir praktikos vadovo. Praktikos užduočių atlikimo kokybė, atskirų praktikantų veikla ir indėlis vertinami ir nuolat aptariami individualiai tarp praktikos vadovo, mentoriaus ir studento, o praktikai baigiantis surengiamas praktikos aptarimas kolegialiai dalyvaujant švietimo, socialinių įstaigų vadovams, socialiniams pedagogams ir kitiems pedagoginiams darbuotojams.

2.5.3. Studentų pasiekimų vertinimo sistemos aiškumas, viešumas ir tinkamumas studijų rezultatams įvertinti.

Vertinimo sistema yra dešimtbalė, kaupiamoji. Vertinimo sistema ir atskirų dedamųjų svorį per pirmą paskaitą pristato dėstytojas, kartu su planuojamais studijų rezultatais, metodais, vertinimo tvarka ir kitais studijų dalykui aktualiais aspektais. Apraše teigiama, kad egzamino pažymys turi sudaryti nemažiau kaip 50 proc. galutinio pažymio. Studentų pasiekimų vertinimo sistema pristatyta ir aprašyta aiškiai, tačiau negalima teigti, kad vertinimo sistema tinkamai taikoma studijų rezultatams įvertinti - kaip jau buvo minėta 2.2.3. poskyryje, kai kuriuose studijų dalykų aprašuose numatyti vertinimo metodai neleidžia pamatuoti / įvertinti studijų dalyko rezultatų.

2.5.4. Nesąžiningo studijavimo, diskriminavimo prevencijos, apeliavimo priemonių aiškumas ir skaidrumas.

Universitetas turi detaliai apibrėžęs ir reglamentavęs akademinio sąžiningumo principus ir kokios numatomos sankcijos juos pažeidus, kurie apibrėžti universiteto vidaus dokumentuose: sąžiningo studijavimo principai nusakyti VDU Statute (2012), Akademinės etikos kodekse (2011), VDU nuostatuose dėl Plagiato prevencijos rengiant studentų rašto darbus (2015), Studijų Reguliavime (2016); diskriminavimo prevencijos priemonės reglamentuotos VDU Akademinės etikos kodekse (2011); apeliavimo procedūros taip pat čia aptartos ir jos numatytos Studijų Reguliavime (2016).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinė srities *Studijų eiga ir jos vertinimas* stiprybė – nesąžiningo studijavimo, diskriminavimo prevencijos ir apeliavimo priemonių aiškumas, atvirumas ir skaidrumas.

Pagrindinė srities *Studijų eiga ir jos vertinimas* silpnybė – nepaisant to, kad studentų pasiekimų vertinimo sistema pristatyta ir aprašyta aiškiai, tačiau praktiškai vertinimo sistema nepakankamai tinkamai taikoma studijų rezultatams įvertinti – kai kuriuose studijų dalykų aprašuose numatyti vertinimo metodai neleidžia pamatuoti / įvertinti studijų dalyko rezultatų. Po pataisymų ši silpnybė laikom aktualia (išsamiau pateikta 2.2. *Programos sandara* dalyje).

2.6. Programos vadyba

2.6.1. Aiškiai apibūdinti studijų planavimo, organizavimo, priežiūros ir tobulinimo procesai, nurodomos vidinio studijų kokybės užtikrinimo priemonės.

Pagrindinius studijų programos planavimą, organizavimą priežiūrą ir tobulinimą vykdys studijų programą administruosiantis Studijų programos komitetas (toliau – SPK) ir bus atsakingas už kokybę programos studijų erdvės organizavimą, techninį administravimą, informacijos sklaidą, dėstytojų darbo krūvio apskaitą ir kt. Taip pat SPK koordinuos studijų programos įgyvendinimą, atliks vidinį studijų Programos kokybės vertinimą, atnaujinimą ir tobulinimą, rengs studijų Programos tobulinimo priemonių planus ir dalyvaus jų įgyvendinime.

Programos apraše numatoma, kad kiekvienų mokslo metų pavasario semestre SPK atliks studijų programos vykdymo analizę, identifikuos per mokslo metus išryškėjusius privalumus ir trūkumus; SPK rinks ir analizuos su programos kokybe susijusią informaciją vykdydamas studentų, dėstytojų, darbdavių ir absolventų apklausas bei pasitelkdamas kitus informacijos šaltinius. Kasmet atliekamos studijų programos vykdymo analizės tikslas – laiku reaguoti į iškilusias studijų organizavimo problemas, diegti inovacijas ir tobulinti studijų kokybę. Analizė bus grindžiama šiais vertinimo kriterijais: studijų programos atitikimas naujausioms mokslo tendencijoms ir darbo rinkos poreikiams, studijų programos paklausumas, materialijų išteklių tinkamumas ir pakankamumas, studijų programos dėstytojų profesionalumas, studentų pažangumas, studentų ir dėstytojų mobilumas, kiti aktualūs kriterijai.

Remiantis analizės rezultatais, SPK numatys veiksmus studijų programos kokybei tobulinti, parengdamas kasmetinius studijų programos tobulinimo planus. SPK bus atsakingas už šių planų įgyvendinimą ir savo posėdžiuose du kartus per metus aptars jų vykdymo progresą. Programos tobulinimo planai bus suderinti su programą vykdančio mokytojų rengimo instituto vadovybe. Priimant sprendimus dėl Programos atnaujinimo, SPK bendradarbiaus su Studijų departamentu, Studijų kokybės skyriumi, Studijų prorektoriumi, Tarptautinių ryšių tarnyba, Biblioteka ir kitais universiteto padaliniais, atsakingais už kokybišką studijų organizavimo priežiūrą ir administravimą.

Apibendrinant galima teigti, kad Programos apraše aiškiai apibūdinti studijų planavimo, organizavimo, priežiūros ir tobulinimo procesai, nurodomos vidinio studijų kokybės užtikrinimo priemonės.

2.6.2. *Į programos rengimo, vertinimo ir tobulinimo procesus yra / bus įtraukti / įtraukti socialiniai dalininkai.*

Socialinių dalininkų atstovai dalyvaus SPK veikloje. Komitetą turėtų sudaryti 7 nariai: 4 dėstytojai, aktyvūs studijų krypties mokslininkai, 1 studentas ir 2 darbdavių atstovai.

Numatyta, kad Programos dėstytojai ir studentai, taip pat išoriniai socialiniai dalininkai siūlys Programos atnaujinimo veiksmus SPK. Dėstytojai šiuos siūlymus galės pateikti SPK posėdžių metu, vykdomose apklausose. Studentai savo pastebėjimus galės pareikšti jiems skirtų apklausų metu, teikti pasiūlymus per studentų atstovą SPK arba inicijuoti pakeitimus, bendraudami tiesiogiai su dėstytojais. Darbdavių atstovai, dalyvaujantys SPK veikloje, pateiks rekomendacijas dėl studijų programos atitikimo darbo rinkos poreikiams, studentų įgyjamų praktinių gebėjimų tinkamumo ir pan. klausimus. Kitų darbdavių atstovų bei programos absolventų pasiūlymai bus išsiaiškinti apklausų ir susitikimų su jais metu (organizuojant 1-2 susitikimus per metus), siekiant pasitelkti platesnį išorinių socialinių dalininkų dalyvavimą Programą vykdant ir atnaujinant. Vykdamas ir tobulinantis programą sistemiškai bus organizuojami bendri susitikimai su studentais, darbdaviais, socialiniais dalininkais, programoje dėsančiais mokslininkais.

Apibendrinant galima teigti, kad į Programos rengimo, vertinimo ir tobulinimo procesus yra / bus įtraukti / įtraukti socialiniai dalininkai.

2.6.3. *Numatomos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos.*

Analizuojant Programos studijų dalykų aprašus nustatyta, kad dalyje aprašų yra dideli neatitikimai tarp dalyko pavadinimo, suplanuotų temų, programos ir dalyko studijų rezultatų, dalyko studijų rezultatų ir parinktų vertinimo metodų. Nors ketinamos vykdyti Programos apraše numatytos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos, tačiau studijų dalykų aprašai rodo, kad vidinio kokybės užtikrinimo priemonės nesuveikė.

Programos rengimo grupei rekomenduojama atidžiau laikytis kokybės užtikrinimo procedūrų, įtraukiant studijų dalykus į Programą, pasirenkant dalyko dėstytojus ir jiems suformuluojant užduotį: kokio jų indėlio reikia vykdant programą, nes netinkamai parengti ir su studijų programos sprendiniais nesuderinti studijų dalykai, rodo klaidas kokybės užtikrinimo veiksmuose. Po pataisymų dalis pastabų, susijusių su studijų dalykų aprašais – studijų dalykų tikslų, rezultatų, vertinimo metodų dermės klausimai liko neišspręsti (plačiau – 2.2. *Programos sandara* dalyje).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Pagrindinė srities *Programos vadyba* stiprybė – aprašyta logiška ir nuosekli studijų planavimo, organizavimo, priežiūros ir tobulinimo sistema, aktyvus socialinių partnerių įsitraukimas į programos rengimą ir socialinio pedagogo kompetencijų struktūros pristatymą.

Pagrindinė srities *Programos vadyba* silpnybė – akivaizdžiai nesuveikusios vidinio kokybės užtikrinimo priemonės, nes pateikti dalies studijų dalykų aprašai yra netinkamai parengti ir turėtų būti iš esmės pertvarkyti, taip pat yra neatitikimų parenkant dėstytojus. Po pataisymų ši silpnybė laikoma aktualia.

III. REKOMENDACIJOS

3.1. Atskleisti ketinamos vykdyti Programos poreikį universiteto lygmeniu (Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, išorinio vertinimo ir akreditavimo metodikos (Žin., 2011, Nr. 147-6925, AR nuo 2016-09-01) 15 punktą).

Į rekomendaciją atsižvelgta – informacija pateikta ir vertinama kaip tinkama.

3.2. Pagrįsti ketinamos vykdyti Programos tikslo ir numatomų studijų rezultatų dermę su universiteto misija, veiklos tikslais ir (ar) strategija (Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, išorinio vertinimo ir akreditavimo metodikos (Žin., 2011, Nr. 147-6925, AR nuo 2016-09-01) 14 punktas).

Į rekomendaciją atsižvelgta – informacija pateikta, tačiau vertinama kaip iš dalies tinkama: lieka neišaiški Programos tikslo ir numatomų studijų rezultatų dermė su universiteto misija; tik iš dalies atkleistas Programos tikslo ir numatomų studijų rezultatų ryšys su universiteto strategija.

3.3. Pagrįsti ketinamos vykdyti studijų programos poreikį nacionaliniu lygiu.

Į rekomendaciją atsižvelgta – informacija pateikta, tačiau vertinama kaip iš dalies tinkama: pateikta informacija nepagrindžia naujos studijų programos, skirtos socialinių pedagogų rengimui, poreikio ir parengtų bei rengiamų kitose AM tokio tipo specialistų nepakankamumo.

3.4. Patikslinti kaip bus organizuojamas dėstytojų darbas Programą vykdant Vilniuje ir Kaune. Į rekomendaciją atsižvelgta – informacija pateikta ir vertinama kaip tinkama.

3.5. Patikslinti studijų dalykų aprašus dėl studijų dalykų pavadinimo, turinio, studijų ir vertinimo metodų, literatūros atitikimo studijų rezultatams pasiekti.

Į rekomendaciją atsižvelgta iš dalies – patikslinimai studijų dalykų aprašuose atlikti, tačiau jie turėtų būti tobulinami, o į kai kurias vertintojų rekomendacijas neatsižvelgta: trijų dalykų (iš keturių) vertintojų labai konkrečiai įvardinti kaip netinkami vertinimo metodai (nes neužtikrino galimybės pamatuoti ar buvo pasiekti studijų rezultatai) Programos rengėjų liko nepatikslinti.

3.6. Pagrįsti Programos atitikimą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. V-501 patvirtinto *Pedagogų rengimo reglamento* (AR nuo 2018-12-11) 13 punktui (13.1.-13.5. papunkčiams) ir 14 punktui (14.1.-14.2. papunkčiams) (prašoma šią informaciją pateikti atskirai).

Į rekomendaciją atsižvelgta – informacija pateikta, tačiau vertinama kaip nepakankama. Pagrįstas Programos atitikimas 13.1., 13.4. ir 14.2. papunkčiams, tačiau nepateikta pakankamai informacijos – įrodymų dėl Programos atitikimo 13.3., 13.5. ir 14.1. papunkčiams.

Tikslinamą ir papildomą informaciją Programos apraše prašome išskirti (pvz., kita spalva).

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Vytauto Didžiojo universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Socialinė pedagogika* vertinama neigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	2
3	Personalas	1
4	Materialieji ištekliai	2
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	2
6	Programos vadyba	2
	Iš viso:	11

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Dr. Brigita Kairienė

Grupės nariai: Dr. Berita Simonaitienė
Aurelija Valantonytė